

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

การปริทัศน์วรรณกรรมที่น่าเสนอต่อไปนี้จะครอบคลุมหัวข้อตามลำดับดังนี้ ความหมายและขอบเขตของธุรกิจระหว่างประเทศ ความสำคัญและประโยชน์ของธุรกิจระหว่างประเทศ บทบาทของสารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ ลักษณะสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศครอบคลุมการจำแนกเนื้อหาของสิ่งพิมพ์และรูปแบบของสิ่งพิมพ์ การผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศครอบคลุมลักษณะทั่วไปของแหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ วัตถุประสงค์ของการผลิตสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่สิ่งพิมพ์ กลุ่มผู้ใช้เป้าหมาย และแหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายและขอบเขตของธุรกิจระหว่างประเทศ

คำว่า "ธุรกิจระหว่างประเทศ" ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า "International business" หมายถึง กิจกรรมทางธุรกิจต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นข้ามพรมแดนทางการเมือง หรือพรมแดนทางภูมิศาสตร์ และเป็นกิจกรรมทางธุรกิจที่สามารถเกิดกับบุคคล หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศนั้น จะมีความเสี่ยงสูงมากกว่าการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจภายในประเทศ (Taggart & Medermott, 1993 : 4)

เมื่อพิจารณาคำว่า "ธุรกิจระหว่างประเทศ" แยกออกเป็นสองคำคือ คำว่า "ธุรกิจ" และ "ระหว่างประเทศ" จะช่วยให้เข้าใจถึงกิจกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศได้ง่ายขึ้น กล่าวคือ คำว่า "ธุรกิจ" หมายถึง การประกอบกิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่นเป็นการค้า ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับการผลิต (Production) การจำหน่าย (Distribution) และการให้บริการ (Service) หรืออีกนัยหนึ่งคือ การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การพาณิชยกรรม และการบริการ สำหรับคำว่า "ระหว่างประเทศ" หมายถึง มีมากกว่าหนึ่งประเทศ และต้องมีการข้ามพรมแดน (โกศล ฉันทิกุล, 2537 : 10)

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า "ธุรกิจระหว่างประเทศ" เป็นกิจกรรมทางธุรกิจที่ผนวกความเป็นธุรกิจภายในประเทศ (Domestic business) ธุรกิจต่างประเทศ (Foreign business) และธุรกิจระหว่างประเทศ (International business) ไว้รวมกัน (Ball & Wendell, 1982 : 3) ทำให้การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศมีขอบเขตที่กว้างขวางมาก ลักษณะของกิจกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศสามารถจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้ (Daniels & Radebaugh, 1995 : 14-18)

1. ธุรกิจส่งสินค้าออกและนำเข้า (Merchandise exports and imports) หมายถึง การส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และการสั่งซื้อสินค้าเข้ามาจำหน่ายในประเทศ

2. ธุรกิจบริการ (Service exports and imports) แบ่งออกเป็น

2.1 ธุรกิจการให้บริการโดยคิดค่าใช้จ่าย (Performance of services) ได้แก่ ธุรกิจธนาคาร การประกันภัย การให้เช่า (เช่น การเช่าฟิล์มภาพยนตร์จากต่างประเทศ) ลักษณะของธุรกิจการให้บริการโดยคิดค่าใช้จ่ายนี้ครอบคลุมถึง ธุรกิจการรับเหมาก่อสร้างในโครงการขนาดใหญ่ * (Turnkey operation) และธุรกิจบริการด้านการจัดการหรือบริหารงานตามสัญญา (Management contracts) เช่น การว่าจ้างบริษัทต่างชาติมาฝึกอบรมให้ความรู้ทางวิชาการแก่บุคลากรภายในประเทศ

2.2 การให้ใช้ทรัพย์สิน (Use of assets) เป็นการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายการค้า (Trademarks) สิทธิบัตร (Patent) ลิขสิทธิ์ (Copyright) และการให้สิทธิทางการค้าด้วยการเป็นเจ้าของกิจการ (Franchising) โดยต้องเสียค่าสิทธิ (Royalties) เป็นการตอบแทน

3. การลงทุน (Investment) แบ่งออกเป็น

3.1 การลงทุนโดยตรงของชาวต่างชาติ (Foreign direct investment) เช่น กิจการร่วมค้า (Joint venture) หากกิจการร่วมค้ามีภาครัฐเข้าไปร่วมลงทุนในบริษัทด้วยจะเรียกว่า การร่วมค้าแบบผสม (Mixed venture)

3.2 การลงทุนในกลุ่มหลักทรัพย์ (Portfolio investment) เช่น การลงทุนซื้อหุ้น (Stocks), พันธบัตร (Bonds), และตั๋วแลกเงิน (Bills)

3.3 กิจการข้ามชาติ/บริษัทข้ามชาติ (Multinational enterprise/ Multinational corporation) เป็นการเข้าไปลงทุนในหลาย ๆ ประเทศ

ในการดำเนินกิจกรรมด้านธุรกิจระหว่างประเทศต้องอาศัยองค์ความรู้หลายด้านประกอบกัน ได้แก่ ความรู้ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ กฎหมาย รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และมานุษยวิทยา รวมถึงความรู้พื้นฐานในการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการตลาด การบริหาร การเงิน การบัญชี ตลอดจนการแรงงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (นิพัทธ์ จิตรประสงค์, 2531 : 1-2)

ความรู้ทางภูมิศาสตร์ ควรเกี่ยวข้องกับปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรของโลกว่ามีอยู่ที่ใดและมีการใช้ไปมากน้อยเพียงใด

ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ควรรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา และบทบาทของผู้นำทางธุรกิจในสังคมปัจจุบัน

ความรู้ทางกฎหมาย มีความจำเป็นต้องทราบถึงกฎหมายทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งควรทราบว่าสิ่งใดที่สามารถทำได้และทำไม่ได้ในประเทศหนึ่ง ๆ เช่น เรื่องการส่งออก การลงทุน เป็นต้น

ความรู้ทางรัฐศาสตร์ ควรทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและรัฐ ตลอดจนพฤติกรรมการแสดงออก

ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ ควรทราบเกี่ยวกับสภาพของบริษัทภายใต้สถานการณ์เศรษฐกิจปัจจุบัน นโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐที่อาจจะมีผลกระทบต่อการค้าเงินลงทุนทางธุรกิจ และทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

ความรู้ทางมานุษยวิทยา ต้องทราบถึงวัฒนธรรม ค่านิยม ทักษะคติ และความเชื่อของมนุษย์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

ความรู้ทางธุรกิจ ต้องเข้าใจในเรื่องการตลาดเพื่อนำมาใช้วางแผนเป้าหมายด้านการขาย การจำหน่าย แจกจ่าย รวมทั้งการให้บริการในต่างประเทศ ด้านการเงินควรรู้เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของสถาบันการเงินระหว่างประเทศ สำหรับด้านการบริหารควรทราบถึงการจัดการองค์กร การผลิต การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานทรัพยากรบุคคลที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย ตลอดจนการควบคุม

2. ความสำคัญและประโยชน์ของธุรกิจระหว่างประเทศ

ความสำคัญของธุรกิจระหว่างประเทศ

Taggart และ Medermott (1993 : 12) กล่าวว่าการค้าเงินลงทุนระหว่างประเทศมีมานานเกือบ 4,000 ปีมาแล้ว แต่ทว่าธุรกิจระหว่างประเทศเพิ่งจะแยกตัวออกมาเป็นศาสตร์อีกแขนงหนึ่งอย่างชัดเจนเมื่อประมาณราวทศวรรษ 1980 ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้การเรียนการสอนสาขาธุรกิจระหว่างประเทศแยกตัวออกมาเป็นศาสตร์อีกแขนงหนึ่งคือ

1. บริษัทขนาดใหญ่ในประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ มีการดำเนินธุรกิจภายในประเทศควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ
2. บริษัทขนาดกลางและเล็กส่วนใหญ่ มีการดำเนินธุรกิจส่งออกหรือนำเข้าสินค้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ
3. ปัจจุบันการประกอบอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีสภาพการแข่งขันสูงมาก ทำให้ลักษณะการแข่งขันกระจายตัวไปสู่ระดับสากล
4. นโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลตามประเทศต่าง ๆ เน้นให้ความสำคัญกับเรื่องการค้าการลงทุน และการเงินระหว่างประเทศ จึงไม่มีประเทศใดในโลกสามารถเลี่ยงการค้าเงินลงทุนกับชาวต่างชาติได้

สาเหตุหลักที่ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันนี้อาจมีสองประการดังต่อไปนี้คือ (สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2538 : 14)

ประการที่หนึ่ง เหตุการณ์การล่มสลายของค่ายคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียตและยุโรปตะวันออก เมื่อปี พ.ศ. 2534 และ 2532 ตามลำดับ ทำให้ประเทศต่าง ๆ หันมาสร้างสัมพันธไมตรีต่อกันโดยอาศัย การค้า การลงทุน และการบริการ

ประการที่สอง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีด้าน สารสนเทศ (Information technology) ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศต่าง ๆ สามารถทำได้ สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ส่งผลให้อุปสรรคการค้าเสรีระหว่างประเทศลดลง การประกอบธุรกิจระหว่าง ประเทศจึงมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นมาก

นอกจากนี้ สุภาพรณ หาญเทพินทร์ (2539 : 2-3) ยังได้ให้ทรรศนะว่ากิจกรรมทางธุรกิจ ระหว่างประเทศจะทวีความสำคัญยิ่งขึ้น ๆ ต่อไปในอนาคตสืบเนื่องมาจาก

1. ในอนาคตทิศทางการค้าของโลกจะเปิดอย่างเสรี และมีการแข่งขันมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตาม กฎกติกาการค้าของโลก ประเทศต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องเปิดตลาดสินค้าและบริการอย่างเสรีให้มากขึ้น ตลอดจนการอุดหนุนและการกีดกันทางการค้า
2. การรวมกลุ่มและความร่วมมือทางเศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายวงกว้างขึ้น ทำให้การค้าและ การลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกขยายตัวมากขึ้น
3. การแข่งขันทางการค้ากับประเทศใหม่ ๆ จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งประเทศเหล่านี้จะมีความ ได้เปรียบในด้านทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน และค่าจ้างแรงงาน

ประโยชน์ของธุรกิจระหว่างประเทศ

สมนึก แดงเจริญ (2533 : 19) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศจะนำมาซึ่ง ผลประโยชน์ของประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ถ้าหากว่าการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ ระหว่างประเทศกระทำไปบนพื้นฐานที่มีความรับผิดชอบ การมีวินัยของพลเมือง และความสามารถด้าน การบริหาร ซึ่งประโยชน์ทางตรงและทางอ้อมของธุรกิจระหว่างประเทศมีดังนี้

ประโยชน์ทางตรงของการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านการผลิต (Production gains) หมายถึง การขยายตัวของการผลิตสินค้าและบริการ ภายในประเทศ ทำให้มีการว่าจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พลเมืองมีรายได้สูงขึ้น
2. ด้านการบริโภค (Consumption gains) หมายถึง พลเมืองภายในประเทศจะมีสินค้า อุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น และสินค้าเหล่านี้จะมีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นด้วย

ประโยชน์ทางอ้อมของการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ จะก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านเช่นกัน คือ

1. ด้านเทคโนโลยี เป็นการรับเอาวิทยาการและวิธีการสมัยใหม่ที่ทันสมัยมาใช้ในการผลิตสินค้า หรือการให้บริการ
2. ด้านการจัดการหรือการบริหาร เป็นการรับเอาความรู้ทางเทคนิคด้านการจัดการหรือการบริหารจากประเทศที่ก้าวหน้ากว่ามาใช้ เป็นการช่วยพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้นทางหนึ่ง

3. บทบาทของสารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์การมีสารนิเทศที่ถูกต้อง ทันสมัย และครบถ้วน นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศนับวันจะมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากกระแสการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศได้กระจายไปสู่ทั่วทุกภูมิภาคของโลก ทำให้สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนดังนี้ (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 1)

หน่วยงานภาครัฐ สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อหน่วยงานภาครัฐ 3 ประการดังนี้ คือ

1. หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องมีสารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อใช้สำหรับการวางแผน และกำหนดนโยบายทิศทางการบริหารประเทศ
2. หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อกำหนดเป้าหมายการบริหารงานในด้านที่เกี่ยวกับธุรกิจระหว่างประเทศ
3. หน่วยงานภาครัฐอาจใช้สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อนำมาปรับปรุงนโยบายและมาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมให้มีการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ หรือปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ด้านธุรกิจระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเสมอ

หน่วยงานภาคเอกชน สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อหน่วยงานภาคเอกชน 3 ประการเช่นกัน คือ

1. หน่วยงานภาคเอกชนต้องการใช้สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจด้านการวางแผน ด้านการลงทุน และด้านการบริหาร

2. หน่วยงานภาคเอกชนสามารถใช้สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อใช้กำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น กลยุทธ์ด้านการตลาด การส่งเสริมการขาย และการปรับปรุงประสิทธิภาพการจำหน่าย
3. หน่วยงานภาคเอกชนอาจใช้สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการตัดสินใจในการสั่งซื้อสินค้าหรือเลือกใช้บริการ

4. ลักษณะสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

ลักษณะสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศจะกล่าวถึงการจำแนกเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ และรูปแบบของสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

4.1 การจำแนกเนื้อหาของสิ่งพิมพ์

การจำแนกเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ประกอบด้วยระบบการจัดหมู่สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ และหลักสูตรสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ

4.1.1 ระบบการจัดหมู่สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศมีขอบเขตเนื้อหากว้างขวางมาก ตามลักษณะกิจกรรมการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ จากการสำรวจการจัดหมวดหมู่เนื้อหาของสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศของแหล่งสารนิเทศที่มีการจัดเก็บและเผยแพร่สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศจะใช้ระบบที่แตกต่างกัน (ตารางที่ 1 หน้า 20) ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1.1 ระบบการจัดหมู่แบบทศนิยมของดิวอี้ (Dewey Decimal Classification System : DC)

ระบบนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศปรากฏอยู่ในหมวดใหญ่ 330 (เศรษฐศาสตร์) 340 (กฎหมาย) 380 (การพาณิชย์ การสื่อสาร การขนส่ง) 650 (การจัดการธุรกิจ) และ 680 (โรงงานผลิตสินค้าสำเร็จรูป) และจะมีเนื้อหาปรากฏอยู่ในหมวดย่อยคือ 331 332 336 337 338 339 341 382 658 681 682 683 684 685 686 687 และ 688

รายละเอียดของเนื้อหาสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศในหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

330 เศรษฐศาสตร์ทั่วไป ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์และสภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ

331 เศรษฐศาสตร์แรงงาน ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับแรงงานของคนต่างชาติ หรือคนต่างดาว

332 เศรษฐศาสตร์การเงิน ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของธนาคารแห่งชาติกับนโยบายการเงินของประเทศ ธนาคารและการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยน เงินตราและนโยบายการเงินของประเทศต่าง ๆ รูปแบบของการลงทุน เช่น การซื้อขายแลกเปลี่ยนพันธบัตรระหว่างประเทศ การซื้อขายหลักทรัพย์ระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ คู่มือแนะนำการลงทุน

336 การคลังของรัฐ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับการคลังของประเทศ ภาษีศุลกากร ภาษีสินค้าส่งออก ภาษีสินค้าเข้า สินค้าผ่านแดน การกู้ยืมเงินของรัฐ หนี้สินของรัฐบาล นโยบายการเงินของรัฐ การชำระหนี้การคลังของรัฐในประเทศต่าง ๆ

337 เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในยุโรป ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในทวีปอื่น ๆ นโยบายเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ

338 ผลผลิตในทางเศรษฐกิจ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตร และอุตสาหกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศต่าง ๆ

339 เศรษฐศาสตร์มหภาค ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับบัญชีแสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในรายได้ของประเทศต่าง ๆ

341 กฎหมายระหว่างประเทศ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับสนธิสัญญา และการทำสนธิสัญญา กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กฎหมายการเงินระหว่างประเทศ กฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศ กฎหมายการพาณิชย์ระหว่างประเทศ การจดลิขสิทธิ์ การจดสิทธิบัตร การละเมิดลิขสิทธิ์

382 การค้าระหว่างประเทศ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับสินค้าขาเข้า สินค้าขาออก นโยบายการค้าระหว่างประเทศ ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ สถิติการค้าระหว่างประเทศ

658 การจัดการทั่วไป ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับองค์การที่ดำเนินธุรกิจและกิจการระหว่างประเทศ การวิจัยและการวิเคราะห์ตลาดในภูมิภาคต่าง ๆ การส่งสินค้าออกไปต่างประเทศ

681-688 โรงงานผลิตสินค้าสำเร็จรูป ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับการผลิตสินค้าทุกชนิด และเทคโนโลยีการบรรจุหีบห่อ

4.1.1.2 ระบบการจัดหมู่ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification : LC)

ระบบนี้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศปรากฏอยู่ในหมวดใหญ่ H (สังคมศาสตร์) K (กฎหมาย) T (เทคโนโลยี) และจะมีเนื้อหาย่อย ๆ ปรากฏอยู่ในหมวด HB HC HD HF HG HJ และ TS

รายละเอียดของเนื้อหาสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศในหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

HB ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ประวัติ เศรษฐศาสตร์ ประวัติทฤษฎีเศรษฐศาสตร์

HC ประวัติและภาวะเศรษฐกิจ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและภาวะเศรษฐกิจ นโยบายและมาตรการทางเศรษฐกิจ วัฏจักรทางธุรกิจ ภาวะเศรษฐกิจประเทศต่าง ๆ การพัฒนาเศรษฐกิจ

HD ประวัติและภาวะเศรษฐกิจ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับ เศรษฐกิจของเกษตรกรรม นโยบายการค้ากับต่างประเทศ การลงทุนต่างประเทศ การจ้างงาน

HF ด้านการค้า ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับ ดุลการค้า สินค้าขาออก สินค้าขาเข้า ผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อการส่งออก นโยบายการค้า นโยบายพิกัด อัตราภาษีศุลกากร พิกัดอัตราภาษีศุลกากร สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ภาษีสินค้าออกในไทย การค้าของไทยกับต่างประเทศ ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศ การจัดการด้านการตลาด

HG ด้านการเงินการคลัง ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับนโยบายการเงิน การคลัง การบัญชีสาธารณะ การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ ดุลการชำระเงิน ดุลบัญชีเดินสะพัด อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การธนาคารระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ คู่มือการลงทุน เอกสารธนาคารเพื่อการส่งออก-นำเข้า

HJ การคลังของรัฐ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานภาษีศุลกากร สินเชื่อของภาครัฐ หนี้สินของรัฐ การกู้ยืมของรัฐ

K ด้านกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายการเงินระหว่างประเทศ กฎหมายการลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ กฎหมายศุลกากร การทำสัญญาและอนุญาตให้ทำสัญญา

TS ด้านการผลิต ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานผลิต การบรรจุหีบห่อ การผลิตสินค้าในโรงงานอุตสาหกรรม ภาวะการผลิตสินค้า การพัฒนาเทคโนโลยี

4.1.1.3 ระบบการจัดหมู่แบบมาตรฐานการค้าระหว่างประเทศ (Standard International Trade Classification : SITC)

ระบบการจัดหมู่แบบมาตรฐานการค้าระหว่างประเทศ เป็นระบบการจัดหมวดหมู่สินค้าที่เป็นสากลขององค์การสหประชาชาติ มีลักษณะการจัดหมวดหมู่สินค้าด้วยการกำหนดเลขเฉพาะขึ้นมา โดยสินค้าแต่ละชนิดจะมีรหัสประจำแน่นอน (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 66) เช่น

Product Name	SITC Code
Carpets	659.2
Carrots	054.59

ถ้าสินค้าเป็นของประเทศใดก็จะกำหนดรหัสประเทศด้วย เช่น

Country Name	Country Code
Thailand	45 764
Togo	16 768

4.1.1.4 ระบบการจัดหมวดหมู่ข้อมูลข่าวสารการค้าระหว่างประเทศ (Trade Information Classification : TIC)

ระบบนี้เป็นการจัดหมวดหมู่สิ่งพิมพ์โดยการจำแนกตามรูปแบบของสิ่งพิมพ์ (Form) หรือตามเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ (Subject) ซึ่งอาจกำหนดให้สิ่งพิมพ์อยู่ภายใต้รหัสสินค้า หรือรหัสประเทศ ก็ได้ ลักษณะเนื้อหาและการแบ่งหมวดหมู่ของระบบ STIC และ TIC จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดการจัดหมวดหมู่ของระบบ TIC ได้เป็น 7 หมวด (อัจฉรา จันทร์ฉาย, 2533 : 49; ทรงชัย ไสเศศวร, 2531 : 86-88; International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 73) ดังนี้

หมวดที่ 1 Exporter Profile มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับบริษัทส่งออก รวมทั้งสินค้าและการร่วมกิจกรรมของบริษัท

หมวดที่ 2 Importer Profile มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับผู้นำเข้า และความต้องการสินค้าต่าง ๆ

หมวดที่ 3 Product Profile มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับสินค้าประเภทต่าง ๆ โดยจำแนกเป็นรายสินค้า และให้รายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

หมวดที่ 4 Country/Market Profile มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับข้อมูลทั่ว ๆ ของประเทศต่าง ๆ ที่เป็นตลาดสำคัญ หรือเป็นประเทศที่น่าสนใจ และจะให้รายละเอียดข้อมูลพื้นฐานด้านการตลาดของประเทศเอาไว้ด้วย

หมวดที่ 5 Function Profile มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานกิจกรรมทางการค้า ระเบียบการส่งออกสินค้าแต่ละประเภทไปยังประเทศต่าง ๆ ขั้นตอนทางศุลกากร วิธีการชำระเงิน รวมทั้งเทคนิคเกี่ยวกับการตลาดเพื่อส่งออก

หมวดที่ 6 Trade Reference เป็นการรวบรวมสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของหนังสืออ้างอิง ซึ่งจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลสถิติพื้นฐานด้านการค้าของไทยและต่างประเทศ

หมวดที่ 7 Tariff and Trade Preference มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับภาษีศุลกากร และสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของประเทศต่าง ๆ

4.1.1.5 ระบบการจัดหมู่แบบมาตรฐานอุตสาหกรรมไทย (Thailand Standard Industrial Classification : TSIC)

ระบบนี้เป็นการแบ่งเนื้อหาสิ่งพิมพ์ตามภาคการผลิตในทางเกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศในแง่การส่งออกและการนำเข้าทั้ง ในรูปของสินค้าและบริการ ซึ่งระบบ TSIC ได้แบ่งรายละเอียดของผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ทางเกษตรและ อุตสาหกรรมออกเป็น 6 หมวดใหญ่ (อัจฉรา จันทน์ฉาย, 2533 : 50-51) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิต ทางการเกษตร แร่โลหะและเซรามิกส์ เคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี เครื่องกลและเครื่องไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ อื่น ๆ และบริการ

นอกจากการจัดระบบหมวดหมู่สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่กล่าวมาแล้ว Wheeler (1968 : 3) ได้จัดแบ่งเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศไว้ ดังนี้

1. ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (Theory of International Trade)
2. การลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment)
3. การเงินเพื่อการพาณิชย์ระหว่างประเทศ (Financing International Commerce)
4. การส่งออกและการนำเข้า (Exporting and Importing)
5. การขนส่งและการประกันภัยทางทะเล (Transportation and Marine Insurance)
6. กฎหมายเกี่ยวกับการพาณิชย์ระหว่างประเทศ (Legal Aspects of International Commerce)
7. ภาษี (Taxation)
8. การจัดการด้านธุรกิจระหว่างประเทศ (Management of International Business)
9. ทักษะคติ การจัดการ การฝึกอบรมและการให้ค่าตอบแทนกับพนักงาน (Attitudes, Management Training and Compensation of Personnel)
10. การตลาดระหว่างประเทศ (International Marketing)
11. การโฆษณาระหว่างประเทศ (International Advertising)
12. เงื่อนไขการลงทุน ระเบียบการพาณิชย์ระหว่างประเทศ และธุรกิจศุลกากรเฉพาะ ประเทศ (Investment Conditions, International Commerce Regulations and Business Customs in Specific Countries)

ตารางที่ 1 ระบบการจัดหมวดหมู่สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

แหล่งสารนิเทศ	ระบบการจัดหมวดหมู่	DC	LC	SITC/TIC	ระบบที่คิดขึ้นเอง	ระบบอื่น ๆ
หน่วยงานภาครัฐ						
กองบรรณสารและห้องสมุด กระทรวงการต่างประเทศ			x			
กองบริหารงานข้อมูล กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์				x		
ศูนย์ข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญา กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์	x					
ห้องสมุด กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์				x		
ห้องสมุดพิชิตพาณิชย์ลักษณ์ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์	x			x		
ศูนย์สนเทศการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม					x	
ห้องสมุด กองเผยแพร่และบริการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักนายกรัฐมนตรี						x
หอสมุดและศูนย์สารนิเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย			x			
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	x					
สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์			x			
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์			x			
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง			x			
หน่วยงานภาคเอกชน						
ห้องสมุดและศูนย์เอกสาร มุทนิวิสถบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย			x			
ห้องสมุด บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	x					
ห้องสมุด ธนาคารกสิกรไทย			x			
ห้องสมุด ธนาคารไทยพาณิชย์			x			
ห้องสมุดและศูนย์ข้อมูล ธนาคารกรุงเทพ	x					
ศูนย์สารสนเทศ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	x					
ห้องสมุด ฝ่ายข้อมูล ทอการค้าไทย					x	

DC หมายถึง ระบบการจัดหมู่แบบทศนิยมดิวอี้

LC หมายถึง ระบบการจัดหมู่ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

SITC/TIC หมายถึง ระบบการจัดหมู่แบบมาตรฐานการค้าระหว่างประเทศ/ระบบข้อมูลสารการการค้าระหว่างประเทศ

ระบบที่คิดขึ้นเอง หมายถึง การใช้เลขทะเบียน

ระบบอื่น ๆ หมายถึง ระบบมาตรฐานอุตสาหกรรมไทย

4.1.2 หลักสูตรสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ

จากการสำรวจคู่มือการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย พบว่ามีมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวน 12 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มีการเรียนการสอนสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ และเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดของชื่อหลักสูตรและรายชื่อวิชาที่เปิดสอนดังนี้ (ตารางที่ 2 และตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศและ
เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ

ชื่อสถาบัน	ระดับชั้น	ชื่อคณะ/ภาควิชา/สาขาวิชา
ภาครัฐ :		
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ตรี	. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ภาควิชาพาณิชยศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ
		. คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ
		. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ภาควิชาพาณิชยศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่าง
	โท	. คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์และการเงิน ระหว่างประเทศ
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ตรี	. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี กลุ่มวิชาการบริหารธุรกิจ ระหว่างประเทศ
	โท	. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี กลุ่มวิชาธุรกิจระหว่าง ประเทศ
	เอก	. คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ
3. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ตรี	. คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ
	โท	. คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ
4. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	โท	. คณะบริหารธุรกิจ สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ
		. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ วิชาเอกธุรกิจระหว่างประเทศ
		. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สาขาวิชาเอกเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ
5. โครงการร่วมผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอก (Joint Doctoral Program Business Administration) ระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบันบัณฑิตพัฒน บริหารศาสตร์	เอก	. สาขาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ

ตารางที่ 2 รายชื่อสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศและ
เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ (ต่อ)

ชื่อสถาบัน	ระดับชั้น	ชื่อคณะ/ภาควิชา/สาขาวิชา
ภาคเอกชน :		
1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	ตรี	. คณะเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ
2. มหาวิทยาลัยเกริก	โท	. คณะบริหารธุรกิจ กลุ่มวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ . คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ
3. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ตรี	. คณะบริหารธุรกิจ สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ . คณะเศรษฐศาสตร์ กลุ่มวิชาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ
	โท	. คณะบริหารธุรกิจ วิชาเอกการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ
4. มหาวิทยาลัยรังสิต	ตรี	. คณะบริหารธุรกิจ สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ
5. มหาวิทยาลัยศรีปทุม	ตรี	. คณะบริหารธุรกิจ สาขาธุรกิจระหว่างประเทศ
6. มหาวิทยาลัยสยาม	ตรี	. คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ
	โท	. คณะบริหารธุรกิจ กลุ่มวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ
7. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	ตรี	. คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ . คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาการค้าระหว่างประเทศ
	โท	. คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ
8. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ตรี	. Faculty of Business Administration International Business Management
	โท	. School of Business International Business

ที่มา ทบวงมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ประมวลรายชื่อวิชาค้ำฐกิจระหว่างประเทศและเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่เปิดสอน
ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย

กลุ่มวิชา	รายชื่อวิชา
1. เศรษฐกิจการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> . การค้า การอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ . การค้าระหว่างประเทศ . การค้าระหว่างประเทศของไทย . การดำเนินการค้าการค้าระหว่างประเทศ . การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ . ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ . ทฤษฎีและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ . ทฤษฎีการลงทุนระหว่างประเทศ . นโยบายการค้าระหว่างประเทศ . ปัญหาการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน . เศรษฐกิจระหว่างประเทศ . เศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ . เศรษฐศาสตร์การลงทุนระหว่างประเทศ . เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการคุ้มกัน . องค์การธุรกิจระหว่างประเทศเพื่อธุรกิจ
2. การเงินการธนาคารระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> . การเงินธุรกิจระหว่างประเทศ . การเงินเพื่อการนำเข้าและส่งออก . การเงินระหว่างประเทศ . การเงินและการธนาคารระหว่างประเทศ . การธนกิจและการธนาคารระหว่างประเทศ . ตลาดการเงินระหว่างประเทศ . ทฤษฎีการเงินระหว่างประเทศ . ทฤษฎีและนโยบายการเงินระหว่างประเทศ . เศรษฐศาสตร์การเงินระหว่างประเทศ . เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยดุลการชำระเงิน . สถาบันการเงินระหว่างประเทศ

ตารางที่ 3 ประมวลรายชื่อวิชาด้านธุรกิจระหว่างประเทศและเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่เปิดสอน
ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย (ต่อ)

กลุ่มวิชา	รายชื่อวิชา
3. การจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> . การควบคุมกิจการและการซื้อกิจการ . การจัดการด้านธุรกิจระหว่างประเทศ . การจัดการด้านธุรกิจระหว่างประเทศเชิงเปรียบเทียบ . การเจรจาต่อรองธุรกิจระหว่างประเทศ . การบริหารงานบุคคลระหว่างประเทศ . การบริหารงานส่งออกและนำเข้าสินค้า . การบัญชีระหว่างประเทศ . การบัญชีสำหรับธุรกิจระหว่างประเทศ . การปฏิบัติทางธุรกิจระหว่างประเทศ . การวางแผนกลยุทธ์และการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ . ธุรกิจระหว่างประเทศ . ธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ . เทคนิคในการวางรูปงานธุรกิจระหว่างประเทศ . เศรษฐศาสตร์การช่วยเหลือจากต่างประเทศ . เศรษฐศาสตร์ธุรกิจระหว่างประเทศ . เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศและการพัฒนา . สภาพแวดล้อมธุรกิจระหว่างประเทศ . สัมมนาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ . สัมมนาทางเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ . สัมมนาธุรกิจระหว่างประเทศ . สัมมนานโยบายเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ
4. การตลาดระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> . การตลาดเพื่อการส่งออกและนำเข้า . การตลาดระหว่างประเทศ

ตารางที่ 3 ประมวลรายชื่อวิชาด้านธุรกิจระหว่างประเทศและเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่เปิดสอน
ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย (ต่อ)

กลุ่มวิชา	รายชื่อวิชา
5. กฎหมายและกฎระเบียบทางธุรกิจระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> . กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ . กฎหมายการลงทุนเปรียบเทียบ . กฎหมายเกี่ยวกับการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ . กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน . กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนทางตรง . กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา . กฎหมายเกี่ยวกับประชาคมยุโรป . กฎหมายเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และสิทธิในเครื่องหมายการค้า . กฎหมายธุรกิจบริการระหว่างประเทศ . กฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ . กฎหมายป้องกันการผูกขาดและการกีดกันทางการค้า . กฎหมายภาษีเงินได้ระหว่างประเทศ . กฎหมายภาษีอากรระหว่างประเทศ . กฎหมายศุลกากร . กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ . สัญญาระหว่างประเทศ . สัมมนากฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ . ทดักกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ . อนุญาโตตุลาการทางการค้าระหว่างประเทศ
6. ทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> . การจัดระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ . การวิจัยธุรกิจระหว่างประเทศ . การศึกษาบทบาทความค้ำเศรษฐกิจระหว่างประเทศ . การศึกษาระบบธุรกิจภูมิภาค . การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม . ธุรกิจระหว่างประเทศกับประเทศกำลังพัฒนา . ธุรกิจระหว่างประเทศกับประเทศผู้รับ . ธุรกิจระหว่างประเทศกับประเทศพัฒนาแล้ว . วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับธุรกิจระหว่างประเทศ . ภาษาอังกฤษทางธุรกิจระหว่างประเทศ . ภาษาอังกฤษธุรกิจและการค้าระหว่างประเทศ . หัวข้อเฉพาะด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

4.2 รูปแบบของสิ่งพิมพ์

สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่ผลิตขึ้นนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบของสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศได้ ดังนี้ คือ

4.2.1 จุลสาร (Pamphlet) เป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จบสมบูรณ์ในเล่ม อาจออกเป็นชุดต่อเนื่องกัน มีความยาวไม่มากนักประมาณ 48 หน้า สารในจุลสารอาจเป็นบทความทางวิชาการ ระเบียบข้อบังคับของสมาคมหรือสถาบัน ส่วนมากเนื้อเรื่องที่ปรากฏในจุลสารจะมีความสำคัญหรือเป็นที่สนใจในระยะหนึ่ง ๆ จุลสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีคุณค่ามาก เพราะให้รายละเอียดเรื่องใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีการจัดพิมพ์เป็นหนังสือเล่ม (จารุวรรณ สินธุโสภณ, 2521 : 89) แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าจุลสารจำนวนมากมักไม่ได้รับการบรรจุอยู่ในบรรณานุกรมแห่งชาติ (International Trade Centre UNCTAD/GATT, 1975 : 25)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบจุลสาร เช่น

กรมการค้าต่างประเทศ. กองการสินค้าทั่วไป 1. "มาตรฐานผลิตภัณฑ์ขั้นสูงและเนื้อสัตว์ของประเทศญี่ปุ่น." กรุงเทพฯ : กองการสินค้าทั่วไป 1 กรมการค้าต่างประเทศ, 2539.
กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. "เขตการค้าเสรีอาเซียน". กรุงเทพฯ : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2535.

4.2.2 ตำรา (Textbook) เป็นสิ่งพิมพ์ที่แต่งขึ้นเพื่อการสอน เนื้อเรื่องเป็นไปตามหลักสูตรอาจมีบทสรุปแต่ละบท และแบบฝึกหัด ลักษณะการเขียนจะเหมาะสมกับระดับผู้อ่านที่ต้องการใช้เพื่อการเรียน (จารุวรรณ สินธุโสภณ, 2521 : 115)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบตำรา เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะเศรษฐศาสตร์. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
มานพ สังขมิตร. หลักการค้าระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 8. แก้ไขและเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา, 2533.

4.2.3 พจนานุกรม (Dictionary) เป็นสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมศัพท์วิชาการสาขาใดวิชาหนึ่ง พร้อมกับอธิบายความหมายของศัพท์อย่างละเอียดและเฉพาะเจาะจง และมีการจัดเรียงคำศัพท์ตามลำดับอักษร จัดทำขึ้นเพื่อนักวิชาการ บุคคลในวงการ หรือผู้สนใจในวิทยาการด้านนั้น สำหรับการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม (สุติมา สัจจามันท์, 2530 : 109)

พจนานุกรมเป็นสิ่งพิมพ์ที่ล้าสมัยยาก เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับคำศัพท์เป็นครั้งคราวและไม่บ่อยนัก แต่อาจมีคำศัพท์ใหม่เกิดขึ้นบ้าง คำบางคำอาจมีความหมายเปลี่ยนไป จึงอาจต้องมีการจัดพิมพ์ฉบับใหม่ขึ้นเพิ่มเติม

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบพจนานุกรม เช่น

ประยูร เถลิงศรี. ศัพท์เศรษฐกิจและการค้าที่จำเป็น. กรุงเทพฯ : สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, 2535.

ลำดวน จาดใจดี. พจนานุกรมศัพท์สินค้าเข้า-ออก (Dictionary of import-export commodities). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2536.

4.2.4 หนังสือคู่มือ (Handbook/Manual) เป็นสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมความรู้เปิดเตล็ด ข้อเท็จจริงหรือคำแนะนำเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องเข้าไว้ด้วยกันโดยเลือกเนื้อหาให้เข้ากันอย่างสั้น ๆ มีลักษณะการเรียบเรียงต่างจากหนังสือคู่มือที่จะนำไปประกอบหนังสือตำรา มีขนาดกะทัดรัดเหมาะสมมีเหมาะสำหรับใช้เป็นคู่มือศึกษาเรื่องที่น่าสนใจ หรือใช้เป็นคู่มือสำหรับปฏิบัติงาน (John, Faria & Maier, 1984 : 58)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบหนังสือคู่มือ เช่น

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. กองการค้าพหุภาคี. คู่มือการปฏิบัติตามความตกลงต่าง ๆ ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO). กรุงเทพฯ : กองการค้าพหุภาคี กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2538.

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. คู่มือกฎหมายและระเบียบการนำเข้า-ส่งออกสินค้าไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2536.

4.2.5 หนังสือทั่วไป (Book) เป็นสิ่งพิมพ์ที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นตามความสนใจจากการศึกษาค้นคว้าที่รวบรวมได้ โดยมุ่งเสนอความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรืออาจเสนอเนื้อหาหลาย ๆ เรื่องภายในเล่มเดียวกัน ซึ่งหนังสือทั่วไปนี้อาจเย็บเล่มด้วยปกอ่อนหรือปกแข็งก็ได้ ซึ่งหนังสือทั่วไปจัดว่าเป็นสิ่งพิมพ์ที่คนทั่วไปรู้จักมากที่สุด และอาจกล่าวว่ามีปริมาณมากกว่าสิ่งพิมพ์รูปแบบอื่น ๆ (Fisher, 1995 : 27)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบหนังสือทั่วไป เช่น

ธัญญาทิพย์ ศรีพนา, วัชรินทร์ ยงศิริ และมานะ มาลาเพชร. การค้าไทย-อินโดจีน. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

สถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และแก้ไขเพิ่มเติม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2532.

4.2.6 นามานุกรม (Directory) เป็นสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอรายชื่อและที่อยู่ของสมาคม องค์กร หน่วยงาน บริษัท หรือบุคคล รวมทั้งรายชื่อสินค้าและบริการ โดยมีการจัดเรียงอย่างเป็นระบบ ที่สะดวกแก่การค้นคว้าอ้างอิง ส่วนใหญ่มักเรียงตามลำดับอักษร และเป็นสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอข้อเท็จจริงสั้น ๆ การผลิตหรือจัดพิมพ์นามานุกรมในปัจจุบัน มีการทำกันหลายขนาดตั้งแต่ขนาดตั้งโต๊ะไปจนถึงขนาดเล็กสะดวกแก่การพกติดตัว (Backwell, 1987 : 25)

คำว่า "นามานุกรม" อาจมีผู้ใช้คำอื่น ๆ ในความหมายอย่างเดียวกัน เช่น ทำเนียบนาม ทำเนียบรายชื่อ สิ่งพิมพ์รูปแบบนามานุกรมไม่จำเป็นต้องมีคำว่า "นามานุกรม" ประกอบอยู่ในชื่อหนังสือเสมอไป ซึ่งถ้าพิจารณาจากชื่อหนังสืออาจทำให้เข้าใจรูปแบบของสิ่งพิมพ์ผิดได้ (สุติมา สัจจามันท์, 2530 : 170)

ปัญหาสำคัญของการจัดพิมพ์นามานุกรมคือ ถ้าสมั้ยง่าย เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ มักมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ หน่วยงานที่ผลิตจึงต้องปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย ด้วยการจัดทำเป็นฉบับเพิ่มเติมหรือพิมพ์ฉบับปรับปรุงใหม่เป็นระยะ ๆ อย่างไรก็ตาม โดยถัวเฉลี่ยแล้วข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในนามานุกรมที่มีการจัดทำปีต่อปีจะมี ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องอยู่ประมาณร้อยละ 10-25 (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 32)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบนามานุกรม เช่น

กรมการค้าต่างประเทศ. รายชื่อผู้ได้รับอนุญาตนำเข้ารถยนต์ซึ่งใช้แล้วตั้งแต่ปี 2518-2534 เรียงตามชื่อผู้ได้รับอนุญาตนำเข้า. กรุงเทพฯ : กรมการค้าต่างประเทศ, 2535.

British Chamber of Commerce (Bangkok). *The British chamber of commerce in Bangkok: Handbook 1996*. Bangkok : British Chamber of Commerce (Bangkok), 1996.

4.2.7 รายงานการประชุม/สัมมนา (Conference proceeding/Seminar) เป็นสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการประชุม หรือการแถลงการประชุมของสมาคม สถาบัน หรือหน่วยงานอื่น ๆ รายงานสรุปผลการอภิปราย การพิจารณาปัญหาการอภิปราย และรายงานกิจการหรือธุรกิจเกี่ยวกับการประชุม (จารุวรรณ สินธุโสภณ, 2521 : 93) นอกจากนี้ รายงานการประชุมยังครอบคลุมถึงรายงานการสัมมนา รายงานการฝึกอบรม และรายงานการปฏิบัติงานด้วย (สุติมา สัจจามันท์, 2530 : 6)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบรายงานการประชุม/สัมมนา เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. รายงานการสัมมนาทางการลงทุนและโอกาสทางการตลาดของอุตสาหกรรมพลาสติกในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

Office of the Board of Investment. FIAS/BOI workshop on FDI. Bangkok : Office of the Board of Investment, 1995.

4.2.8 รายงานประจำปี/หนังสือรายปี (Annual report/Yearbook) เป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อเสนอความก้าวหน้าและความสำเร็จของหน่วยงานนั้น ๆ (จารุวรรณ สันตุโสภณ, 2521 : 6)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบรายงานประจำปี เช่น

กระทรวงพาณิชย์. รายงานกระทรวงพาณิชย์ 20 สิงหาคม 25... กรุงเทพฯ : มิสแอนด์มิสเตอร์แอดเวอร์ไทซิ่ง, รายปี.

Department of Export Promotion. Thailand export performance : Yearly report 1993. Bangkok : Department of Export Promotion, 1994.

4.2.9 รายงานสถิติ (Statistical report) เป็นสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอข้อมูลเป็นตัวเลขในรูปตารางสถิติ ซึ่งจะอธิบายเรื่องราวจำนวนมากอย่างกะทัดรัด ชัดเจน เป็นการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบายบริหาร การปรับปรุงแผนงาน การดำเนินงาน การตัดสินใจ ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน (สุติมา สัจจามันท์, 2530 : 179)

รายงานสถิติด้านการค้าเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากช่วยให้เห็นภาพรวมของตลาดส่งออก อัตราการเติบโตของการส่งออก ส่วนแบ่งตลาดส่งออก และภาวะราคาของสินค้าส่งออก นอกจากนี้ รายงานสถิติที่เกี่ยวกับการผลิต การบริโภค และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อตลาด เช่น จำนวนประชากร รายได้ของประชากร ก็มีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมด้านธุรกิจระหว่างประเทศเช่นเดียวกัน (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 23)

ปัญหาสำคัญของจัดพิมพ์รายงานสถิติคือ ข้อมูลไม่ละเอียดหรือเจาะลึกมากพอ กล่าวคือ รายงานสถิติมักให้ภาพรวม ๆ ของสินค้าเป็นกลุ่มมากกว่าเป็นรายสินค้าแต่ละประเภท หน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลด้านสถิติ นอกจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว ก็มีเพียงหน่วยงานภาคเอกชนไม่กี่แห่ง เช่น สมาคมการค้า บริษัทวิจัย เป็นต้น (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 23)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รายงานสถิติ เช่น

กรมศุลกากร. ข้อมูลสถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย (Foreign trade statistics of Thailand). กรุงเทพฯ : กรมศุลกากร, รายปี.

กรมส่งเสริมการเกษตร. กองแผนงาน. รายงานสถิติการปลูกพืชผักและดอกกล้วยไม้เพื่อการส่งออก. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมส่งเสริมการเกษตร, 2532.

4.2.10 วารสาร (Periodical) เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดออกแน่นอน และต่อเนื่องกัน ซึ่งอาจออกเป็นรายสัปดาห์ รายบimester รายเดือน รายไตรมาส ฯลฯ วารสารนับว่ามีประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมด้านธุรกิจระหว่างประเทศ ในแง่ที่นำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยมากกว่าสิ่งพิมพ์รูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะในเรื่องของสินค้าและตลาด (Maier et. al., 1996 : 37)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบวารสาร เช่น

สวัสดิการกรมการค้าต่างประเทศ. วารสารปริทรรศน์กรมการค้าต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : กรมการค้าต่างประเทศ, รายบimester.

Ministry of Foreign Affairs. ExportThai Magazine. Bangkok : News Gathering Network, Bimonthly.

4.2.11 รายงานการวิจัย (Research report) เป็นสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอผลงานการค้นคว้าวิจัยของหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน สถาบันการศึกษา หรือนักวิชาการที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าในหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รายงานการวิจัยอาจมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น รายงานการศึกษา การทดลอง การวิเคราะห์ การสำรวจ และการประเมินผล เป็นต้น (ชุติมา สัจจามันท์, 2530 : 72)

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์รูปแบบรายงานการวิจัย เช่น

จาริต ดิงศ์ภักดิ์ และคนอื่น ๆ. การส่งเสริมการส่งออกผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนรถยนต์. กรุงเทพฯ : สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

Paitoon Wiboonchutikula. Second phase import substitution in Thailand Bangkok : Thailand Development Research Institute, 1987.

5. การผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

5.1 ลักษณะทั่วไปของแหล่งผลิตสิ่งพิมพ์

หน่วยงานภาครัฐ ลักษณะทั่วไปของแหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภาครัฐ สามารถสรุปได้ดังนี้ (ทรงชัย ไสเสวตวารี และนฤมล ปราชญ์โยธิน, 2533 : 175-176)

1. แหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภาครัฐ ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษาภาครัฐ และองค์การระหว่างประเทศ (เฉพาะที่เป็นองค์การรัฐบาลระหว่างประเทศ)
2. แหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภาครัฐ มีลักษณะเป็นทางการ (authorized sources) ทำให้สารสนเทศที่ผลิตโดยหน่วยงานภาครัฐมีความน่าเชื่อถือได้มากในการนำไปใช้ หรือนำไปศึกษาอ้างอิงต่อ
3. แหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภาครัฐ มีลักษณะเป็นแหล่งเดียวที่จะให้สารสนเทศบางประเภทที่ต้องการได้ โดยไม่อาจหาแหล่งอื่นใดมาทดแทน เช่น สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย
4. แหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภาครัฐอาจมีการยุบ โอนย้าย ยกเลิก เปลี่ยนชื่อใหม่ การทำงานซ้ำซ้อนกัน ระเบียบและขั้นตอนที่ซับซ้อน ทำให้ผู้ใช้หรือผู้ที่ต้องการใช้สารสนเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่ผลิตโดยหน่วยงานภาครัฐประสบปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้

หน่วยงานภาคเอกชน ลักษณะทั่วไปของแหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภาคเอกชนสามารถสรุปได้ดังนี้ (ประยงค์ศรี พัฒนกิจจรรย์, 2539 : 244-245)

1. แหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภาคเอกชน เป็นองค์กรที่มีเจ้าของ รัฐบาล และมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมแหล่งที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ แหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภาคเอกชน อาจเป็นองค์กรหรือหน่วยงานที่ประกอบธุรกิจในการค้า มีการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัท ร้านค้า โดยมีชื่อเรียกว่า สำนักพิมพ์ โรงพิมพ์ เป็นต้น หรืออาจเป็นองค์กรภาคเอกชนที่ผลิตสิ่งพิมพ์โดยไม่หวังผลกำไร แต่มีการผลิตสิ่งพิมพ์ออกมาเผยแพร่ตามวาระและโอกาสสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ สมาคมทางการค้า องค์กรที่ประกอบธุรกิจทั่วไป สถาบันการเงิน และการธนาคาร สมาคมวิชาชีพและสมาคมวิชาการ สถาบันการศึกษาภาคเอกชน สถาบันวิจัย ตลอดจนมูลนิธิ และองค์กรพัฒนาเอกชน
2. แหล่งผลิตสารสนเทศภาคเอกชนที่มีได้ประกอบธุรกิจทรัพยากรสารสนเทศมีภารกิจหลักคือ การผลิตทรัพยากรสารสนเทศออกมาเพื่อการจำหน่าย และเป็นการจำหน่ายเพื่อแสวงหาผลกำไรทางการค้า ซึ่งการผลิตทรัพยากรสารสนเทศของภาคเอกชนจะมีหลายรูปแบบ และหลากหลายประเภท

ปัจจัยสำคัญที่ควรพิจารณาในการผลิตสิ่งพิมพ์

หน่วยงานที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการผลิตสิ่งพิมพ์ ดังนี้คือ

ด้านเนื้อหา หน่วยงานที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศควรคำนึงถึงความถูกต้องของเนื้อหาที่ปรากฏอยู่บนสิ่งพิมพ์ เนื่องจากเนื้อหาที่ถูกต้องและชัดเจนจะเป็นตัวชี้วัดว่าสิ่งพิมพ์มีคุณภาพเพียงพอต่อการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่ (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 20)

ด้านภาษา สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศจะเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีผู้ต้องการใช้หลายชาติหลายภาษา หน่วยงานที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศจึงต้องพิจารณาถึงอุปสรรคทางภาษาด้วย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นหน่วยงานที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศอาจจำเป็นต้องผลิตสิ่งพิมพ์ให้ครอบคลุมมากกว่าหนึ่งภาษา โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับผู้นำเข้าและส่งออก รายละเอียดของสินค้าและบริการ เป็นต้น (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 21)

ด้านรูปแบบ รูปแบบของสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ควรคำนึงถึงในการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เนื่องจากการจำแนกรูปแบบของสิ่งพิมพ์อาจพิจารณาจากการนำเสนอเนื้อเรื่อง หรือรูปแบบวิธีเขียนเป็นเกณฑ์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วรูปแบบและเนื้อหาของสิ่งพิมพ์จะมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น การผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ โดยพิจารณาถึงรูปแบบของสิ่งพิมพ์ อาจช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่ต้องการได้ง่ายขึ้น ซึ่งรูปแบบของสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่นับว่าสำคัญที่สุดคือ นามานุกรม และรายงานสถิติ (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 23)

ด้านอายุ หรือความทันสมัย เนื่องจากการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ทำให้ต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาของสารสนเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศให้ทันสมัยอยู่เสมอ แม้ว่าสารสนเทศเก่า ๆ บางประเภทจะมีคุณค่าต่อการนำมาใช้วิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตของการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วสารสนเทศที่ทันสมัย และมีการปรับปรุงอยู่เสมอจะมีประโยชน์ต่อผู้ใ้มากกว่า (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 9)

นอกจากปัจจัยสำคัญด้านเนื้อหา ภาษา รูปแบบ และอายุหรือความทันสมัยของสิ่งพิมพ์แล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกที่อาจมีผลต่อการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 2-3) ได้แก่

- สภาพและแนวโน้มการค้าระหว่างประเทศภายในประเทศนั้น ๆ
- นโยบายของภาครัฐในด้านธุรกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวกับสินค้าและตลาดส่งออก
- พัฒนาการของบริษัทและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมด้านธุรกิจระหว่างประเทศของภาคเอกชนภายในประเทศนั้น ๆ

5.2 วัตถุประสงค์ของการผลิตสิ่งพิมพ์

อาจกล่าวได้ว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ อาจผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ในด้านต่าง ๆ หลากหลายวัตถุประสงค์ เช่น รายงานสถานการณ์ความเคลื่อนไหวด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อเป็นสื่อกลางการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์หน่วยงานในฐานะเป็นแหล่งผลิตสารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศ และเพื่อใช้ปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน เป็นต้น

โดยทั่วไปแล้ว วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศของหน่วยงานภาครัฐคือ เพื่อแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวด้านธุรกิจระหว่างประเทศให้กับผู้ประกอบการด้านธุรกิจระหว่างประเทศทราบ ทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการให้ทราบว่าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชนิดใดที่มีศักยภาพสูงสุดในการส่งออก วิธีดำเนินการส่งสินค้าไปต่างประเทศมีขั้นตอนอย่างไร นโยบายด้านเศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนกฎหมาย และเงื่อนไขการค้าระหว่างประเทศของแต่ละประเทศมีรายละเอียดอะไรบ้าง (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 7)

สำหรับการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศของหน่วยงานภาคเอกชนส่วนใหญ่แล้ว อาจจะผลิตขึ้นเพื่อประโยชน์ด้านการค้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานสถานการณ์ความเคลื่อนไหวด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เพื่อเป็นสื่อกลางการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ และเพื่อประชาสัมพันธ์บริษัท เป็นต้น

5.3 การเผยแพร่สิ่งพิมพ์

การเผยแพร่สารนิเทศ (Dissemination of Information) เป็นการแจกจ่ายหรือการจัดส่งสารนิเทศ โดยไม่คำนึงว่ามีการขอสารนิเทศเป็นพิเศษหรือไม่แก่สมาชิกขององค์กร โดยบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ข้อมูลเป็นผู้ส่ง (Prytherch, 1995 : 207)

การเผยแพร่สารสนเทศ สามารถจำแนกได้ 3 วิธี (ทรงชัย ไสเศวตวารี และนฤมล ปราชญ์โยธิน, 2533 : 218)

1. การเผยแพร่โดยตรงไปยังผู้รับ เป็นการจัดส่งสิ่งพิมพ์ให้แก่ผู้รับด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การให้เป็นอภินิเทศนาการ การบอกรับเป็นสมาชิก การจำหน่ายปลีก และการแลกเปลี่ยน
2. การเผยแพร่โดยผ่านสื่อมวลชน เป็นการนำข้อมูลสิ่งพิมพ์ลงเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ ก่อนที่จะนำมาจัดพิมพ์เผยแพร่ในรูปสิ่งพิมพ์ต่อไป
3. การเผยแพร่โดยวิธีอื่น เช่น การแจกสิ่งพิมพ์ให้ในงานสัมมนาประชุมทางวิชาการ หรือฝึกอบรม

เป้าหมายของการเผยแพร่สารสนเทศ อาจจำแนกได้กว้างๆ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ต้องการใช้สารสนเทศ
2. เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหน่วยงานให้เป็นที่รู้จัก
3. เพื่อรายงานข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้กับผู้สนใจรับทราบ

5.4 กลุ่มผู้ใช้เป้าหมาย

ในการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ อาจจำแนกกลุ่มผู้ใช้เป้าหมายของการผลิตสิ่งพิมพ์ ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ตามลักษณะของผู้ใช้ (Hopkins, 1992 : 207-208) ดังแผนภาพต่อไปนี้คือ

แผนภาพที่ 1 แสดงกลุ่มผู้ใช้เป้าหมายของการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

กลุ่มผู้ชำนาญการ (Specialists) หมายถึง ผู้ชำนาญการ หรือนักวิชาการที่มีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาหรือกับหน่วยงาน หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งผู้ชำนาญการส่วนใหญ่จะประกอบวิชาชีพด้านกฎหมาย การเงิน และการบริหารจัดการ และปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรขนาดใหญ่ที่มีการดำเนินกิจกรรมด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

กลุ่มผู้ใช้ที่เป็นสื่อกลาง (Intermediaries) หมายถึง องค์กรและบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นตัวกลางระหว่างหน่วยงานที่มีสารนิเทศกับผู้ใช้ปลายทาง (End-users) โดยทำหน้าที่รวบรวม จัดหา เผยแพร่ และรวมถึงการใช้สารนิเทศนั้น ๆ ด้วย ในภาคธุรกิจกลุ่มผู้ใช้ประเภทนี้อาจเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสมาคมการค้า หอการค้า ธนาคาร และบริษัทที่ปรึกษาด้านกฎหมาย บัญชี และการบริหารจัดการ

กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Practitioners) หมายถึง บุคคลต่าง ๆ ที่ต้องการสารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตน จึงต้องการสารนิเทศที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที และสามารถตอบสนองความต้องการใช้ได้อย่างรวดเร็ว นักธุรกิจส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มผู้ใช้กลุ่มนี้

อุปสรรคสำคัญของการใช้สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

ตามปกติความต้องการใช้สารนิเทศด้านธุรกิจระหว่างประเทศทั้งของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จะครอบคลุมถึงสารนิเทศที่ได้มาจากต่างประเทศด้วย ผู้ทำหน้าที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ จึงต้องติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวด้านธุรกิจระหว่างประเทศทั้งจากหน่วยงานภายในและภายนอกประเทศ เพื่อประโยชน์ในการผลิตสิ่งพิมพ์ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งผู้ใช้สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศอาจพบอุปสรรคสำคัญอย่างน้อย 3 ประการในการใช้สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศคือ (Herd, 1992 : 219)

1. การได้มา ผู้ใช้สารนิเทศอาจประสบปัญหาในการได้มาซึ่งสารนิเทศโดยไม่ทราบว่สารนิเทศที่ต้องการมีอยู่ในแหล่งใดบ้าง หรืออาจเกิดจากแหล่งสารนิเทศนั้น ๆ มีสารนิเทศไม่ละเอียดครบถ้วน หรือไม่มากพอสำหรับการนำไปใช้
2. ความถูกต้อง ผู้ใช้สารนิเทศอาจประสบปัญหาว่าสารนิเทศที่ได้มานั้นคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องตามจริง แต่ไม่สามารถตรวจสอบหาสารนิเทศที่ถูกต้องได้ โดยเฉพาะรายละเอียดเกี่ยวกับที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ที่จะติดต่อด้วย
3. ภาษา ตามปกติผู้ใช้สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศอาจเป็นบุคคลเชื้อชาติใด และใช้ภาษาใดก็ได้ ผู้ใช้สิ่งพิมพ์จึงมักพึงพอใจที่จะอ่านสิ่งพิมพ์ด้วยภาษาที่ตนเองคุ้นเคย ถ้าผู้ใช้สิ่งพิมพ์ไม่สามารถแสวงหาสิ่งพิมพ์ที่เป็นภาษาที่ตนเองสามารถอ่านเข้าใจได้ง่ายแล้ว อาจก่อให้เกิดปัญหาในการใช้สิ่งพิมพ์ตามมา ซึ่งเป็นการจำกัดกลุ่มผู้ใช้สิ่งพิมพ์อีกทางหนึ่งด้วย

5.5 แหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศภายในประเทศและภายนอกประเทศ
เท่าที่ผู้วิจัยสามารถสำรวจได้มีดังต่อไปนี้คือ

5.5.1 หน่วยงานภายในประเทศ

สำหรับแหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศในประเทศไทยสามารถจำแนกออกได้
ดังต่อไปนี้ คือ

1. หน่วยงานภาครัฐ หมายถึง หน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 หน่วยงานราชการ ประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องใน
การดูแลรับผิดชอบด้านธุรกิจระหว่างประเทศ ดังนี้

1.1.1 กระทรวงการคลัง

กรมศุลกากร

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

1.1.2 กระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

กรมอาเซียน

1.1.3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมวิชาการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.1.4 กระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าต่างประเทศ

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

กรมทะเบียนการค้า

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

กรมส่งเสริมการส่งออก

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กองประสานงานพาณิชย์ภูมิภาค

1.1.5 กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

- 1.1.6 กระทรวงอุตสาหกรรม
กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- 1.1.7 สำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

1.2 หน่วยงานราชการอิสระ

- 1.2.1 ธนาคารแห่งประเทศไทย

1.3 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

- 1.3.1 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- 1.3.2 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
- 1.3.3 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- 1.3.4 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

1.4. **สถาบันการศึกษา** สถาบันการศึกษาของรัฐบางแห่งจะมีสำนักพิมพ์ของมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศให้กับอาจารย์ นักวิจัย และนักวิชาการของสถาบัน เช่น สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นต้น

2. หน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่

- 2.1 บริษัท ประกอบด้วยบริษัททั่วไป และบริษัทให้บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์
- 2.2 มูลนิธิ เช่น มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
- 2.3 สถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทเงินทุน
- 2.4 สถาบันการศึกษา ได้แก่ สถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนด้านธุรกิจระหว่างประเทศ
- 2.5 สมาคม ได้แก่ สมาคมการค้า และสมาคมวิชาชีพ
- 2.6 สำนักพิมพ์ ประกอบด้วยสำนักพิมพ์ทั่วไป และสำนักพิมพ์เฉพาะ
- 2.7 หอการค้า ได้แก่ สมาหอการค้า และหอการค้าต่าง ๆ

5.5.2 หน่วยงานภายนอกประเทศ ได้แก่

1. **นิติบัญญัติระหว่างประเทศ** (International Legislation) เป็นแหล่งที่มาของกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ อนุสัญญา (Convention) ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดความสะดวกในการที่ประเทศทั้งหลายจะติดต่อค้าขายระหว่างกัน เมื่อจัดทำขึ้นแล้วแต่ละประเทศภาคีต่างนำไปบัญญัติเป็นกฎหมายภายในของตน (คณิง ภาไชย, 2540 : 73-74) ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น The Hague rules relating to bills of lading. Uniform law on the formation of contracts for the international sale of goods.

2. **ศูนย์กลางการค้าระหว่างประเทศ** (International Trade Centre : ITC) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2507 ตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า หรือ แกตต์ (General Agreement on Trade and Tariff : GATT) เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ส่งออกในประเทศกำลังพัฒนาให้ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการค้าระหว่างประเทศ วิทยาการสมัยใหม่ และความรู้เชิงช่างด้านต่าง ๆ จากประเทศคู่ค้าที่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ภารกิจหลักของ ITC คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการค้าระหว่างประเทศ และการพัฒนาการส่งออก โดย ITC จะมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือ การเผยแพร่และให้บริการข่าวสารข้อมูลทางการค้าระหว่างประเทศ (ITC's new mission statement, 1996 : 4) ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น Annotated bibliography of international marketing and export promotion. International trade FORUM.

3. **หอการค้านานาชาติ** (International Chamber of Commerce : ICC) เป็นองค์กรเอกชนที่ให้บริการด้านธุรกิจระดับโลก มีสมาชิกประมาณ 110 ประเทศทั่วโลก ซึ่งประกอบด้วย บริษัทและองค์กรทางธุรกิจกว่า 1,000 แห่ง คณะกรรมการหอการค้านานาชาติหรือสภาหอการค้านานาชาติประกอบด้วยประเทศสมาชิกจำนวน 59 ประเทศ จะทำงานประสานกันในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิก (International Chamber of Commerce, 1990 : 540-541)

หอการค้านานาชาติมีหน้าที่ส่งเสริมให้มีการประกอบการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยการออกระเบียบและกฎเกณฑ์ด้านการค้าสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกและนำเข้า ตลอดจนการให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้ส่งออกและนำเข้า

นอกจากนี้ หอการค้านานาชาติยังมีทำหน้าที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านการค้าระหว่างประเทศด้วย โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือ ICC Publishing S.A. ตั้งอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส และ ICC Publishing Corporation ตั้งอยู่ที่กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น The new ICC World directory of chambers of commerce. International rules for the interpretation of trade terms : Incoterms.

4. สำนักพิมพ์ของต่างประเทศ ที่มีการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น

4.1 Dun and Bradstreet Incorporated สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น
Principal international business.

4.2 Gale Research Company สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น
International business and foreign trade : Information sources.

4.3 John Wiley & Sons สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น
The international business dictionary and reference.

นอกจากหน่วยงานที่กล่าวมาแล้ว ยังมีหน่วยงานในต่างประเทศอื่น ๆ อีกที่มีการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศและมีความน่าเชื่อถือสูงมาก (International Trade Center UNCTAD/GATT, 1975 : 27; Ministry of Foreign Affairs and Trade, 1997 : 3-5; มณีมัย รัตนมณี, จารุณี สุนทรศารทูล และสิดา สอนศรี, 2521 : 3) ได้แก่

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น OECD economic survey 1994-1995 : Greece. OECD financial statistics.

องค์การสหประชาชาติ (United Nation) สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น Year book of international trade statistics. Commodity trade statistics, World trade annual.

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานพิเศษอื่น ๆ (Special agencies) ในสังกัดขององค์การสหประชาชาติที่มีการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน ได้แก่

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น Annual report on exchange restrictions. International financial statistics yearbook.

ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา (International Bank for Reconstruction and Development : IBRD) หรือ **ธนาคารโลก** (World Bank) สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น International Bank for Reconstruction and Development. Summary proceedings, annual meeting to the board of governors.

บริษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation : IFC)
สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น International Finance Corporation report.

องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization : WIPO) สิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น WIPO agreement between the world intellectual property organization and the world trade organization, WIPO directory of national copyright administrations.

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO)

5.5.3 บทบาทและหน้าที่ของแหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ

บทบาทและหน้าที่ของแหล่งผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศในประเทศไทยจะนำเสนอเฉพาะหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ ดังนี้คือ

กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักคือ การจัดการรายได้ให้แก่รัฐ และการให้บริการอำนวยความสะดวกด้านการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งอาจแบ่งภารกิจย่อยของกรมศุลกากรได้ดังนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายพิกัดอัตราภาษีศุลกากร
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการส่งออกโดยมาตรการทางภาษีอากร และมาตรการทางบริหารโดยการจัดทำสถิติสินค้าเข้า-ออก และข้อมูลอื่น ๆ ทางศุลกากร
3. ดำเนินการสืบสวนปราบปรามการลักลอบและหลีกเลี่ยงภาษีอากรในทางศุลกากร
4. เสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีอากรในทางศุลกากรแก่กระทรวงการคลัง

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

กรมศุลกากร. กฎหมายกรมศุลกากร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สามเจริญพาณิชย์, 2528.

_____. คู่มือการนำเข้า-ส่งออกในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม. กรุงเทพฯ : กรมศุลกากร, 2535.

กรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล หน่วยงานย่อยของกรมเศรษฐกิจที่มีการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น กองเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กองสนเทศเศรษฐกิจ เป็นต้น

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

กระทรวงการต่างประเทศ. กรมเศรษฐกิจ. คู่มือการค้ากับสหภาพพม่า. กรุงเทพฯ : กรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ, 2532.
 _____ . คู่มือการค้ากับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. กรุงเทพฯ : กรมเศรษฐกิจ กระทรวงการต่างประเทศ, 2536.

กระทรวงพาณิชย์ มีหน้าที่และบทบาทดังนี้

1. จัดระเบียบการส่งออกและนำเข้าสินค้าที่สำคัญต่าง ๆ กำหนดมาตรฐานสินค้าออก เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งบริหารและส่งเสริมการส่งออกสินค้าเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ
2. เสนอความเห็น วางแผน และประสานงานด้านการค้าและการตลาดเพื่อส่งเสริมการส่งออก เผยแพร่สินค้าไทยในต่างประเทศ รวบรวมและบริการข้อมูลการค้าแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งออกไทย และผู้นำเข้าต่างประเทศ
3. ดำเนินการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรค ปกป้อง และรักษาผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศ รวมทั้งขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการค้ากับต่างประเทศ
4. ส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายด้านทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศ

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

กระทรวงพาณิชย์. การขยายตัวทางด้านการส่งออก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวพาณิชย์, 2532.
 _____ . รายงานสรุปเรื่องความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักรและสเปน. กรุงเทพฯ : กระทรวงพาณิชย์, 2530.

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า กฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมสินค้าขาออก
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการค้าระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือระหว่างรัฐบาลกับองค์การค้า ในต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ต่อการส่งสินค้าออก
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการเจรจาและการประชุมทางการค้ากับต่างประเทศในระดับ ทวิภาคี รวมทั้งร่วมในการเจรจาในระดับพหุภาคี เพื่อรักษาสถิติประโยชน์ทางการค้าของประเทศไทย
4. ติดตามและดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมาตรการ หรือข้อกีดกันทางการค้า ต่างประเทศ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศไทย
5. ดำเนินการให้ได้ว่าซึ่งสิทธิประโยชน์ทางการค้า และส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สิทธิ ประโยชน์ทางการค้า

หน่วยงานย่อยของกรมการค้าต่างประเทศที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น กองการค้าอิทธิพิช กองการค้าสิ่งทอ กองการค้าสินค้าทั่วไป 1 กองนโยบายและแผน กองสิทธิประโยชน์ ทางการค้า เป็นต้น

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

กรมการค้าต่างประเทศ. การส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับ. กรุงเทพฯ :

กรมการค้าต่างประเทศ, 2537.

_____. ข้อมูลการบริหารการนำเข้าสินค้าเกษตรภายใต้ WTO ปี 2538.

4 เล่ม. กรุงเทพฯ : กรมการค้าต่างประเทศ, 2538.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1. เสนอแนะนโยบายและมาตรการทางการค้าทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริม แก้ไขปัญหา และสร้างความเป็นธรรมทางการค้า
2. เสนอแนะนโยบาย ทำที่ กลยุทธ์ และเจรจาการค้าภายใต้ความตกลงพหุภาคีว่าด้วย การค้าสินค้าและบริการ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าของอาเซียนและภูมิภาคอื่น รวมทั้งความตกลง ระหว่างประเทศว่าด้วยสินค้าบริโภค เพื่อรักษาสถิติประโยชน์ทางการค้ากับองค์การระหว่างประเทศและ กลุ่มการค้าต่าง ๆ
3. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการ และประสานการดำเนินงานของไทยภายใต้ความ ตกลงพหุภาคีว่าด้วยการค้าสินค้าและบริการ ตามความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าในภูมิภาคอาเซียน และภูมิภาคอื่น รวมทั้งความตกลงสินค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศ

4. จัดทำดัชนีเศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องชี้และประเมินภาวะและแนวโน้มเศรษฐกิจการค้า

5. จัดระบบและประมวลผลข้อมูลและสถิติการพาณิชย์ และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเครือข่ายข้อมูลของกระทรวงและศูนย์ข้อมูลของกรม

หน่วยงานย่อยของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น กองการค้าพหุภาคี กองการค้าภูมิภาค กองนโยบายการพาณิชย์ กองวิจัยสินค้าและการตลาด กองเศรษฐกิจการค้าอาเซียน ศูนย์สถิติการพาณิชย์ เป็นต้น

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. การคาดคะเนการค้าระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นปี 2529.

กรุงเทพฯ : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2529. (หนังสือทั่วไป)

_____. มาตรการกีดกันทางการค้าของญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2531.

กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1. เสนอความเห็นและจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการค้าและการตลาด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางและมาตรการเพื่อส่งเสริมการส่งออก
2. จัดทำและให้บริการข้อมูลการค้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกแก่ผู้ผลิต ผู้ส่งออกไทย และผู้นำเข้าต่างประเทศ
3. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สินค้าไทย เพื่อส่งเสริมการส่งออก
4. พัฒนาความรู้ความสามารถแก่ภาคเอกชนในด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพในการส่งออก ตลอดจนประสานงานและให้ความร่วมมือแก่สถาบัน และองค์การต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการส่งออก

หน่วยงานย่อยของกรมส่งเสริมการส่งออกที่ผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น กองข้อมูลการค้า กองแนะนำการค้า กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กองฝึกอบรมการส่งออก สำนักข่าวพาณิชย์ เป็นต้น

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

กรมส่งเสริมการส่งออก. การส่งออกของไทยเปรียบเทียบกับมาเลเซีย อินโดนีเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดโตทัศน์. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการส่งออก, 2537.

_____. ข้อมูลหลักสินค้าและตลาดส่งออกของไทย 150 รายการ 150 ตลาด. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมสินค้าออก, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานนายกรัฐมนตรี มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1. ดำเนินการโฆษณาเผยแพร่บรรยากาศการลงทุนและชักจูงให้มีการลงทุนในกิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจสังคมและความมั่นคงของประเทศ
2. วิเคราะห์โครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ตรวจสอบ และควบคุม ตลอดจนประเมินผลการลงทุนตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริม
3. ศึกษาค้นคว้าหาช่องทางในการลงทุน จัดทำรายงานความเหมาะสมของการลงทุน และวางแผนส่งเสริมการลงทุน
4. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในราชอาณาจักร

หน่วยงานย่อยของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ทำหน้าที่ผลิตสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านธุรกิจระหว่างประเทศ คือ กองการต่างประเทศ

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. การลงทุนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2536.

_____. คู่มือการลงทุนในพม่า. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2538.

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีฐานะเป็นองค์การของรัฐ บทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ บทบาทในการจัดการเกี่ยวกับเงินสำรองระหว่างประเทศ และบทบาทในการจัดระบบการเงินและรักษาเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ หน่วยงานย่อยของธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีการผลิตสิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น ฝ่ายการต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ เป็นต้น

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

ธนาคารแห่งประเทศไทย. การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน. กรุงเทพฯ :

ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2534.

_____ . ผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของค่าเงินเยนต่อเศรษฐกิจไทย.

กรุงเทพฯ : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2536.

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเป็นสถาบันการเงินของรัฐที่อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2536 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2536 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยมีขอบเขตอำนาจในการทำธุรกิจอย่างกว้างขวาง สามารถดำเนินธุรกิจได้ทุกประเภทเท่าที่ธนาคารพาณิชย์ทำได้ ยกเว้นเพียงการรับเงินฝากจากประชาชนทั่วไป

หน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลด้านการผลิตสิ่งพิมพ์ของธนาคาร คือ ฝ่ายอำนวยการ ส่วนเลขานุการและประชาสัมพันธ์

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. รายงานประจำปี 25...

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ :

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, รายปี.

_____ . Exim News. กรุงเทพฯ : ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, รายเดือน.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายและวางแผนของกระทรวงอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. ติดตามสถานการณ์ ศึกษาและวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ
3. กำหนดมาตรการและหาวิธีการแก้ปัญหา ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสาขาต่าง ๆ ให้มีขีดความสามารถแข่งขันกับต่างประเทศ

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. ข้อเสนอการจัดตั้งเขตประกอบอุตสาหกรรมที่
ปลดจากภาระทางศุลกากรเขตการค้าเสรีในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2538.

ภาคผนวกโครงการศึกษาแนวนโยบายและจัดทำแผนปฏิบัติการ
ด้านอุตสาหกรรมของประเทศภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ
ในภูมิภาค : สามเหลี่ยมเศรษฐกิจทกเหลี่ยมเศรษฐกิจ และห้าเหลี่ยม
เศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ : ทีม คอนซัลติ้ง เอนจิเนียร์, 2539.

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยเป็นสถาบันวิจัยเชิงนโยบายแห่งแรกของประเทศไทย มีหน้าที่ดำเนินการวิจัยอย่างอิสระในประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ก่อตั้งขึ้นในปี 2527 โดยการริเริ่มของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหากำไร ฝ่ายต่าง ๆ ของสถาบันฯ ที่มีการผลิตสิ่งพิมพ์เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศ เช่น ฝ่ายการวิจัยนโยบายเศรษฐกิจรวม ฝ่ายการวิจัยอุตสาหกรรม การค้า และความสัมพันธ์ทางธุรกิจระหว่างประเทศ

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่องเส้นทางและโอกาส
การส่งออกและผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2537.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. ฝ่ายการวิจัยอุตสาหกรรมการค้าและ
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. การพัฒนากลยุทธ์ทางการค้า
ของประเทศไทย : งานศึกษาวิจัยเพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนา
อุตสาหกรรมและการค้าในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7
(2535-2539) : เล่ม 1 การค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ: ฝ่ายการวิจัย
อุตสาหกรรมการค้าและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ สถาบัน
วิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2534.

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2502 เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเอกชน และพัฒนาตลาดทุนในประเทศ การดำเนินงานของบริษัทมุ่งเน้นให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ หน่วยงานภายในบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่ทำหน้าที่ผลิตสิ่งพิมพ์คือ ฝ่ายวิจัย

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. ฝ่ายวิจัย. อุตสาหกรรมรุ่นใหม่กับโอกาสในการลงทุนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2534.

_____. ฝ่ายวิจัยและพัฒนา. รายงานการศึกษาลำดับสมรรถนะเรื่องแนวโน้มการค้าหัตถ์และผลไม่กระทบในตลาดโลกและสู่ทางในการส่งออกของไทย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัยและพัฒนา บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2532.

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นตัวแทนของนักอุตสาหกรรมเอกชน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศต่อภาครัฐ เพื่อให้กิจการอุตสาหกรรมของประเทศมั่นคง และนำความเจริญมาสู่เศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ยังทำหน้าที่ออกใบแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of origin) ให้กับองค์กรหรือบริษัทที่ต้องการใช้เป็นหลักฐานประกอบการส่งออก

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. เขตการค้าเสรีอาเซียน : ข้อมูลเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2535.

_____. เขตการค้าเสรีอาเซียน : ประเด็นคู่ค้าสำคัญ. กรุงเทพฯ : สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2535.

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1. เสนอแนะนโยบายและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน
2. ดำเนินการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจและการค้ากับต่างประเทศ
3. ร่วมมือกับภาครัฐบาลดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าของประเทศ
4. ดำเนินการเพื่อกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านธุรกิจและการค้าระหว่าง

ประเทศ

5. ให้บริการวิชาการแก่ธุรกิจ และสมาชิก

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. ผลกระทบ NAFTA. กรุงเทพฯ : สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, 2537.

_____. โอกาสในการลงทุนในประเทศกัมพูชา. กรุงเทพฯ : สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, 2534.

หอการค้าไทย

หอการค้าไทยเป็นหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งมีหอการค้าจังหวัด และบริษัท ห้างร้าน เป็นสมาชิก ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลด้านการค้าผู้ซื้อและผู้ขาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการซื้อขาย ซึ่งนอกจากหอการค้าไทยแล้ว ยังมีหอการค้าต่างประเทศในประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมีอยู่จำนวน 17 แห่ง ได้แก่ หอการค้าไทย-เกาหลี หอการค้าไทย-แคนาดา หอการค้าไทย-จีน หอการค้าไทย-สวีเดน หอการค้าไทย-อิตาลี หอการค้าไทย-อิสราเอล หอการค้าญี่ปุ่นในกรุงเทพฯ หอการค้าเดนมาร์ก หอการค้าฝรั่งเศส-ไทย หอการค้าเนเธอร์แลนด์-ไทย หอการค้าเบลเยียม-ลักเซมเบิร์ก/ไทย หอการค้าเยอรมัน-ไทย หอการค้าสิงคโปร์-ไทย หอการค้าออสเตรเลีย-ไทย หอการค้าอินเดีย-ไทย หอการค้าอเมริกัน ในประเทศไทย และหอการค้าอังกฤษ

ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ที่ผลิต เช่น

หอการค้าไทย. โลกการค้า. กรุงเทพฯ : อินฟอร์มีเดีย คอร์ปอเรชั่น, รายเดือน.

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สิ่งพิมพ์ด้านธุรกิจระหว่างประเทศที่ผลิตในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทางการค้า และงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งพิมพ์ทางด้านธุรกิจ

1. งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทางการค้า ได้แก่

งานวิจัยของบริษัท ปณจธุรกิจ จำกัด (2531) ศึกษากระบวนการของกระทรวงพาณิชย์ ครอบคลุม การรวบรวม ประมวลผล จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูล การประสานข้อมูลของแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในกระทรวงพาณิชย์ ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลกระทรวงพาณิชย์บางประเภทขาดความถูกต้อง และทันสมัย ขาดความสมบูรณ์และความเป็นเอกภาพ ซึ่งมีสาเหตุมาจากวิธีการรวบรวมข้อมูล ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานแตกต่างกัน และไม่สมบูรณ์แบบพอที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ นอกจากนี้ ยังพบว่าการจัดเก็บข้อมูล มีลักษณะกระจัดกระจาย ขาดการประสานสัมพันธ์ และไม่มีความสม่ำเสมอในการเผยแพร่

สมุทร รักจำรูญ (2532) ศึกษากระบวนการของกระทรวงพาณิชย์เพื่อการส่งออกสินค้าสำเร็จรูปของกรมพาณิชย์สัมพันธ์ กระทรวงพาณิชย์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ผลการวิจัยปรากฏว่า ระบบข้อมูลข่าวสารการค้าเพื่อการส่งออกสินค้าสำเร็จรูปของกรมพาณิชย์สัมพันธ์บางประเภทยังขาดความสมบูรณ์และความเป็นเอกภาพ หรือเกิดความซ้ำซ้อนกัน บางประเภทยังขาดความถูกต้องและไม่สามารถเชื่อถือได้ และบางส่วนยังขาดความทันสมัย หรือแหล่งข้อมูลยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ข้อมูลบางประเภทยังขาดการประสานสัมพันธ์และความสม่ำเสมอในการเผยแพร่ นอกจากนี้ ข้อมูลบางประเภทยังมีเทคนิคหรือวิธีการรวบรวมข้อมูลไม่ดีเท่าที่ควร และรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลบางประเภทมีมาตรฐานต่างกัน

อัจฉรา จันทร์ฉาย (2533) ศึกษาสภาพปัจจุบันของแหล่งข้อมูล ระบบข้อมูลเพื่อการส่งออก ความต้องการข้อมูลและข่าวสารด้านการส่งออก โดยเน้นที่ประเภทของข้อมูลและข่าวสารที่ต้องการลำดับความสำคัญ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการส่งออก

ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลที่ธุรกิจใช้ส่วนใหญ่ ได้แก่ ข้อมูลสถิติการค้า ภาษี และสถิติพิเศษทางการค้า ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าจำแนกตามตลาด และข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออก ส่วนข้อมูลที่คาดว่าจะใช้ในอนาคต ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศ ข้อมูลด้านกฎเกณฑ์การนำเข้า ข้อมูลสินค้าจำแนกตามอุปทาน และเอกสารข้อมูลการค้า

ข้อมูลที่ธุรกิจเห็นว่ามีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า ข้อมูลด้านกฎเกณฑ์และระบบข้อบังคับของประเทศต่าง ๆ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้นำเข้าในประเทศต่าง ๆ และข้อมูลแสดงข้อจำกัดด้านภาษีอากรของแต่ละสินค้าที่แต่ละประเทศเรียกเก็บ สาเหตุที่ธุรกิจไม่เคยให้บริการจากแหล่งข้อมูลคือ ไม่ทราบว่ามีข้อมูล ไม่รู้จักหน่วยงาน ข้อมูลมีน้อยไป ขั้นตอนในการขอบริการยุ่งยาก ส่วนปัญหาของระบบข้อมูลการค้าในปัจจุบัน ได้แก่ ข้อมูลอยู่กระจัดกระจายหลายหน่วยงาน ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ถ้าสมัย และการนำเสนอข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งธุรกิจส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรจัดตั้งศูนย์ข้อมูลด้านการค้า

ก่อนเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา (2538) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารจากวารสารปริทรรศน์กรมการค้าต่างประเทศของผู้ส่งออก พบว่าประเภทเนื้อหาข่าวสารที่ผู้ส่งออกสนใจมากที่สุดคือ สถานะการณ์/ภาวะการผลิต/การตลาดภายในประเทศ สถานะการณ์/ภาวะการผลิต/การตลาดต่างประเทศ สถิติการนำเข้า-ส่งออก กฎระเบียบข้อบังคับการนำเข้า-ส่งออกของประเทศคู่ค้าของไทย และขององค์การระหว่างประเทศ เช่น GATT

ส่วนเหตุผลในการเปิดรับข่าวสารจากวารสารฯ คือ เพื่อติดตามสมภาวะความเคลื่อนไหวและสถานการณ์เกี่ยวกับการผลิตและการตลาด ข้อมูลสถิติการผลิต การตลาด การนำเข้า-ส่งออก กฎระเบียบข้อบังคับการนำเข้าของประเทศคู่ค้าและของกรมการค้าต่างประเทศ ตลอดจนกฎระเบียบข้อบังคับการค้าระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศ เช่น GATT เพื่อให้ทราบข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการนำเข้า-ส่งออก และเพื่อให้เข้าถึงแหล่งต้นตอของข้อมูลข่าวสารการค้าระหว่างประเทศ

จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารทางการค้าดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ข้อมูลข่าวสารทางการค้าที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่ต้องการคือ ข้อมูลสถิติต่าง ๆ เช่น สถิติทางการค้า สถิติการตลาด สถิติการผลิต ฯลฯ ข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ เช่น กฎระเบียบหรือข้อบังคับการนำเข้า-ส่งออก กฎระเบียบหรือข้อบังคับการค้าระหว่างประเทศขององค์การระหว่างประเทศ ฯลฯ และข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิพิเศษทางการค้า ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการใช้ข้อมูลข่าวสารทางการค้านั้น มีสาเหตุที่สำคัญมาจาก ข้อมูลมีน้อยเกินไป ข้อมูลเรื่องเดียวกันมีอยู่ในหลายแหล่ง ข้อมูลไม่ทันสมัย ข้อมูลไม่ต่อเนื่อง และข้อมูลไม่ตรงกันในแต่ละหน่วยงาน

2. งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งพิมพ์ทางด้านธุรกิจ ได้แก่

สุกานดา แซ่ตั้ง (2538) ศึกษาวารสารธุรกิจภาษาไทยในด้านแหล่งผลิต วัตถุประสงค์ กลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย การเผยแพร่และขอบเขตเนื้อหาในวารสารธุรกิจภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า วารสารธุรกิจภาษาไทยส่วนใหญ่ผลิตโดยสำนักพิมพ์เพื่อการค้า มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายคือ ผู้บริหาร ผู้จัดการ การเผยแพร่โดยวิธีแจกเป็นอภินันท์นาการมากที่สุด และมีเนื้อหาเกี่ยวกับการตลาดมากที่สุด

สุนันทา พัฒนจันทร์หอม (2538) ศึกษาสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทย ในด้านของผู้ผลิต ประเภท เนื้อหา และปีที่พิมพ์ รวมทั้งศึกษาแหล่งสารนิเทศที่มีการรวบรวมสิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยในด้านจำนวน ประเภท และเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิไทยส่วนใหญ่ผลิตโดยหน่วยงานราชการ เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทรายงานการวิจัย มีเนื้อหาทางด้านธุรกิจ การขนส่งทางเรือ และเป็นสิ่งพิมพ์ที่ผลิตในช่วงปี 2521-2530 นอกจากนี้ ยังพบว่า สิ่งพิมพ์ทางด้านพาณิชยนาวิส่วนใหญ่เป็นภาษาต่างประเทศ ภาษาไทยมีการผลิตน้อย และเผยแพร่อยู่ในแวดวงจำกัด

สุภาณี เลิศจิระประเสริฐ (2538) ศึกษาสิ่งพิมพ์ที่ผลิตโดยธนาคารไทย 18 แห่ง ในช่วงปี 2533-2537 ในด้านผู้ผลิต ประเภท วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา และภาษา พร้อมทั้งศึกษาการเผยแพร่สิ่งพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่า สิ่งพิมพ์ที่ผลิตโดยธนาคารส่วนใหญ่ ผู้ผลิตคือหน่วยงานด้านวิชาการของธนาคาร เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทวารสารวิชาการ วารสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภายใน และรายงานประจำปี สิ่งพิมพ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัยของธนาคาร มีเนื้อหาวิชาการ ด้านเศรษฐศาสตร์การเงิน และเป็นสิ่งพิมพ์ภาษาไทย สำหรับวิธีการเผยแพร่สิ่งพิมพ์มีทั้งที่ให้เป็น อภินันทนาการ จำหน่าย และแลกเปลี่ยน

จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาสิ่งพิมพ์ทางด้านธุรกิจดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แหล่งผลิตหรือผู้ผลิตสิ่งพิมพ์ทางด้านธุรกิจที่สำคัญ ๆ คือ หน่วยงานราชการ ธนาคาร และสำนักพิมพ์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการผลิตเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายสำคัญคือ ผู้บริหาร และผู้จัดการ การเผยแพร่สิ่งพิมพ์มีทั้งที่ให้เป็นอภินันทนาการ จำหน่าย และแลกเปลี่ยน เนื้อหาของสิ่งพิมพ์ที่ผลิตจะมีครอบคลุมหลายด้าน เช่น การตลาด การเงิน การขนส่ง ฯลฯ ประเภทหรือรูปแบบของสิ่งพิมพ์ที่ผลิตส่วนใหญ่คือ รายงานการวิจัย รายงานประจำปี และวารสาร และสิ่งพิมพ์ทางด้านธุรกิจที่ผลิตในประเทศไทยส่วนใหญ่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทย